

Управління культури, національностей та релігій
Миколаївської облдержадміністрації
Обласна бібліотека для дітей ім. В. О. Лягіна

*Нові технології в інформаційному
обслуговуванні бібліотек*

Інформаційний бібліографічний список
для організаторів дитячого читання
Вип. 1

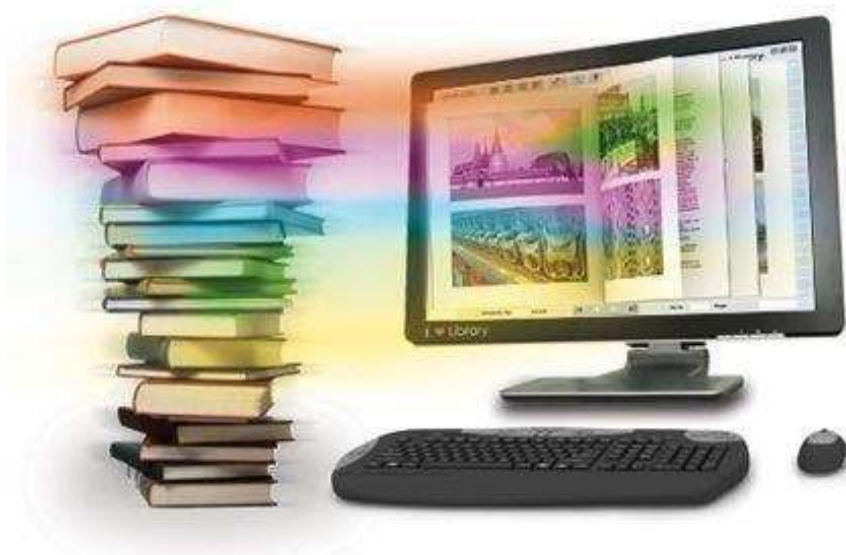
Миколаїв
2016

**91.9:78
Н73**

**Укладач В. Є. Щербак
Редактор О. К. Карпенко
Відповідальний за випуск Т. А. Жайворонок**

Нові технології в інформаційному обслуговуванні бібліотек: інформ. бібліограф. список для організаторів дит. читання. Вип. 1 / Миколаївська обл. б-ка для дітей ім. В. О. Лягіна; уклад. В. Є. Щербак. – Миколаїв: 2016. – 12 с.

У список увійшли статті з періодичних видань, які познайомлять організаторів дитячого читання (вчителів, бібліотекарів) з новими інформаційними ресурсами і технологіями, що впроваджуються та використовуються в бібліотеках України та зарубіжжя для обслуговування користувачів.

Шановні колеги!

В умовах активного використання інформаційних технологій, розвитку комунікаційних мереж, розширення спектру бібліотечно-інформаційних послуг активним залишається питання забезпечення відповідного рівня обслуговування користувачів. Сьогодні автоматизація бібліотечно-інформаційних процесів бібліотек зумовила користувачів оперативно, повно і якісно отримувати інформацію, друковані та електронні джерела. Використання комп'ютерів в бібліотечно-інформаційній діяльності суттєво прискорило та підвищило якісний рівень обслуговування користувачів. Автоматизація надала цілий спектр нових, раніше недоступних бібліотекарю можливостей.

Здійснюючи інформаційно-бібліографічне обслуговування користувачів на сучасному рівні, працівники бібліотек володіють методами автоматизованої обробки інформації, використовують у своїй роботі інформаційно-пошукові мови, технічні можливості автоматизованих систем, спеціальні команди для отримання релевантної інформації відповідно до інформаційних запитів, створюють електронні каталоги, проектують документальні, фактографічні бази даних, здійснюють пошук в електронних каталогах та БД. Робота сучасного бібліотекаря-бібліографа вимагає вміння визначити стратегію пошуку, використовуючи класифікаційні схеми, спеціальні рубрики, тезауруси тощо. Тому зміни, які відбуваються останнім часом у галузі обслуговування користувачів у бібліотеках, головним чином відзначаються трансформуванням ресурсної бази і домінуванням автоматизованого інформаційного пошуку. Масштабне використання в роботі нових інформаційних технологій забезпечує принципово новий рівень отримання та узагальнення знань, їх розповсюдження і використання.

Працівники обласної бібліотеки для дітей ім. В. О. Лягіна підготували інформаційний список літератури, який познайомить організаторів дитячого читання (вчителів, бібліотекарів) з новими інформаційними ресурсами і технологіями, що впроваджуються та використовуються в бібліотеках України та зарубіжжя для обслуговування користувачів.

Список включає статті з періодичних видань, які надійшли в бібліотеку у першому півріччі 2016 року.

Матеріал розташований у таких розділах:

- Електронні ресурси бібліотек України
- Ресурси бібліотек зарубіжних країн

Публікації подано за алфавітом прізвищ авторів та назв публікацій.

Електронні ресурси бібліотек України

Артеменко Н. Книга і комп'ютер в інформаційному суспільстві: сучасне і майбутнє: бібл. урок /Н. Артеменко // ШБІЦ. – 2016. - №5. – С.45.

Бірюкова Т. Бібліотека - Освіта: наукова комунікація, інтеграція знань, методів, технологій / Т. Бірюкова, І. Компанієць // Вісник Книжкової палати. - 2016. - №1. - С.33-37.

Висвітлюються результати втілення інтегрованого навчально-наукового проекту у роботу кафедри документознавства та інформаційної діяльності Одеського національного політехнічного університету, розкрито нові шляхи співробітництва в системі Бібліотека-Освіта.

Васильчук І. М. Сучасна бібліотека – це не тільки читання...: [досвід роботи] / І. М. Васильчук // Шкіл. б-ка. – 2016. - №1. – С. 35.

Від медіа грамотності до медіакультури: бібліограф. покажчик / упор. Л.В.Шутяк, Г.М. Гич. – Миколаїв: ОІППО, 2016. – 44 с.

Воскобойнікова-Гузєва О. Соціокомунікативна діяльність бібліотек України в новітніх умовах /О. Воскобойнікова-Гузєва // Бібл. вісник. - 2016. - №1. - С. 12-17.

Спираючись на моніторинг сайтів вітчизняних бібліотек та їхніх сторінок у соціальних мережах, автор розкриває особливий зріз національного простору, який транслює світові позицію держави, громадського суспільства, окремо взятого громадянина стосовно історичних подій в Україні.

Гарагуля С. Моделі інтеграції електронних джерел наукової інформації у бібліотеках /С. Гарагуля // Бібл. вісник. – 2015. - №6. – С. 16-21.

У статті аналізуються сучасні тенденції опрацювання електронних джерел наукової інформації. Зокрема, розкриваються методологічні засади та моделі інтеграції електронних джерел наукової інформації у бібліотеках.

Гич Г. Медійні інноваційні методики активізації читання дітей та підлітків / Г. Гич // Від медіаграмотності до медіакультури: стратегії, проблеми, перспективи: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. / за ред. А.Б. Веліховської та ін. – Миколаїв: ОІППО, 2016. – С.14-17.

Гранчак Т. Використання національними бібліотеками соцмереж для представлення бібліотечних продуктів і послуг /Т. Гранчак // Бібл. вісник. - 2016. - №1. - С. 18-29.

Висвітлюються результати аналізу використання національними бібліотеками світу та України різних соціальних мереж у процесі вдосконалення бібліотечного обслуговування, розкриваються особливості окремих мереж як платформ представлення бібліотечних продуктів та послуг.

Гуцол Г. Концепція реформ у галузі створення та використання державних бібліографічних ресурсів і реорганізація бібліотечного фонду України /Г. Гуцол // Вісник Книжкової палати. - 2016. - №4. - С. 31-37.

У статті запропоновано комплексне рішення для здійснення реформ у галузі створення та використання державних бібліографічних ресурсів і реорганізації бібліотечного фонду України. Запропоновано створити мережу бібліографувальних установ шляхом переходу на єдине бібліографічне програмне забезпечення, упровадити міжнародну класифікаційну систему, міжнародні правила каталогізації та формат; оптимізувати фонди бібліотек шляхом запровадження депозитарної цифрової бібліотеки.

Дубровіна Л. Розвиток електронних інформаційних ресурсів рукописної та книжкової спадщини в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського / Л. Дубровіна, Г. Ковальчук // Бібл. вісник. - 2016. - №1. - С. 3-11.

В статті розкривається сучасний стан підготовки електронних ресурсів рукописного та книжкового національного надбання, розвитку наукових досліджень і створення баз даних, електронних каталогів, повнотекстового наукового ресурсу, цифрових колекцій Інституту рукопису, відділу стародруків та рідкісних видань, відділу бібліотечних зібрань та історичних колекцій Національної

бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.

Зозуля С. Бібліотечно-інформаційна сфера України: сучасний стан / С. Зозуля // Вісник Книжкової палати. - 2016. - №1. - С. 22-26.

Узагальнено сучасний стан бібліотечно-інформаційної сфери в Україні, проаналізовано бібліотекознавчу термінологію в контексті модернізації галузі.

Іванова Я. Веб-сайт шкільної бібліотеки як візитна картка та потужний інформаційно-освітній ресурс: [методичні рекомендації] / Я. Іванова // ШБІЦ (Бібліотечна робота). – 2016. - №2. - С. 34-35.

Ісаєнко О. Пошукові можливості Краєзнавчого електронного мультиресурсу «Історія міст і сіл України» / О. Ісаєнко // Вісник Книжкової палати. - 2016. - №3. - С. 23-27.

Представлено пошукові можливості, структуровані за відповідними пошуковими полями Краєзнавчого електронного мультиресурсу «Історія міст і сіл України», формування якого відбувається в межах інноваційного проекту «Бібліотечно-культурологічний зведений інтегрований краєзнавчий електронний мультиресурс «Історія міст і сіл України», який 2014 року започаткували фахівці Національної історичної бібліотеки України.

Картузов К. Бібліотечна складова медіаосвіти / К. Картузов // Від медіаграмотності до медіакультури: стратегії, проблеми, перспективи: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. / за ред. А.Б. Веліховської та ін. – Миколаїв: ОІППО, 2016. – С. 34-36.

Козоріз Т. В. Використання програми «Соната» в роботі бібліотекаря / Т.В. Козоріз, О.С. Новицька // Шкіл. б-ка. – 2016. – №5. – С. 44-45.

Коновал Л. Функціонування національних цифрових бібліотечних проєктів у контексті формування електронної бібліотеки «Україніка» / Л.Коновал // Бібл. вісник. - 2016. - №2. - С. 11-16.

Досліджується міжнародний досвід формування та систематизації цифрового контенту національних бібліотечних проєктів. Розглядаються особливості функціонування та принципи відбору тематичних колекцій. Пропонуються шляхи створення та удосконалення електронної бібліотеки «Україніка», що започатковується у Національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського.

Корисні посилання: Адреси блогів дитячих бібліотек України // Шкіл. б-ка. - №2. – С. 27-28.

Електронні книжки та електронні читанки (рідери) в бібліотеці // Шкіл. б-ка. – 2016. - №5. – С. 18-19.

Корисні посилання: Бібліотечні блоги: [список, електронна адреса найцікавіших блогів бібліотек] // Шкіл. б-ка.

– 2016. - №1. – С. 25-29.

Кудіна Н. С. Сучасний бібліотечно-інформаційний центр / Н.С. Кудіна, Л.І. Білодід // Шкіл. бібліотекар. – 2016. - №2 – С.8-13.

Досвід роботи гімназії №1 «Сузір'я», м. Оріхів, Запорізької області.

Лалак О. «Жива бібліотека» як інноваційна соціально-комунікаційна технологія міжкультурної інтеракції /О. Лалак // Бібл. вісник. - 2016. - №2. - С. 17-21.

У статті виокремлено роль бібліотечної діяльності у процесі міжкультурної комунікації, висвітлено інноваційну, соціально-комунікаційну технологію здійснення інтеркультурних комунікаційних процесів - інтерактивний захід «жива бібліотека».

Малиновський О. Б. Мультимедійні ресурси в інформаційному обслуговуванні користувачів бібліотек / О. Б. Малиновський, А. В. Ржеуський, Н.В. Веретеннікова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. - 2015. - №4. – С.35-43.

Розглянуто засоби мультимедіа як універсальний канал надання доступу до інформації. Охарактеризовано мультимедійний продукт, його складові та формати представлення. Наведено приклади використання мультимедійних продуктів у бібліотеці вищого навчального закладу. Запропоновано модель «інформаційні воратарі» в інформаційному обслуговуванні користувачів бібліотек мультимедійними продуктами.

Мандибуря І. Шкільна бібліотека – інформаційний центр навчального закладу / І. Мандибуря // Шкіл. б-ка плюс. – 2016. - №1-2. – С. 10-19.

Автор представляє досвід роботи бібліотеки Чаплинського навчально-виховного комплексу «Дошкільний навчальний заклад-загальноосвітня школа І-ІІ ст.», як в своїй роботі ефективно використовувати різноманітні форми і методи, сучасні технології в роботі бібліотеки з користувачами, та формування бібліотечно-інформаційної культури учнів.

Мандрівка бібліотечними блогами // Шкіл. б-ка. – 2016. – С. 22-24.

Мар'їна О. Бібліотека в медіапросторі сучасності / О. Мар'їна // Вісник Книжкової палати. - 2016. - №3. - С. 17-20.

У статті розглянуто сутність процесу опанування бібліотеками медіапростору, який ґрунтується на новітніх медіа. Досліджено особливості новітніх медіа та специфіку їх соціальних впливів. Визначено напрями розвитку діяльності бібліотек у віртуальному просторі.

Медведева В. Удосконалення іміджу сучасної бібліотеки в інформаційному просторі / В. Медведева // Вісник Книжкової палати. - 2016. - №3. - С. 15-16.

У статті розглянуто основні складники успішного іміджу сучасної бібліотеки та визначено інструменти для їхнього впровадження. Розкрито переваги застосування у сучасних бібліотечних закладах новітніх інформаційних технологій для вдосконалення взаємодії з користувачами.

Медіакультура особистості: навч.-метод. посібник / упор. Т. П. Крячко; за наук. ред. В. І. Шуляра. – Миколаїв: ОІППО, 2016. – 120 с.

В посібнику представлені навчально-методичні моделі медіазанять курсу «Медіакультура особистості» (10 кл.) та авторські програми медіаосвітніх спецкурсів за вибором.

Нерущак О. Форми методичної роботи із шкільними бібліотекарями / О.Нерущак // Шкіл. б-ка плюс. – 2016. - №7-8. – С. 2-12.

Досвід роботи знайомить з організацією безперервного підвищення фахового рівня бібліотекарів шляхом залучення до різних форм методичної роботи. Пошуком нових технологій і методів роботи з читачами, їх теоретичне осмислення, аналіз та застосування у роботі з дітьми.

Онищенко О. Проблеми адаптації бібліотек до умов цифрової культури / О. Онищенко // Бібл. вісник. – 2015. - №6. – С.3-7.

У статті порушено низку актуальних проблем розвитку вітчизняної бібліотечної галузі в умовах інформаційної революції, формування суспільства знань, становлення цифрової культури.

Пальчук В. Роль публічних бібліотек у розвитку електронного урядування / В. Пальчук // Бібл. вісник. – 2015. - №6. – С. 22-27.

Подуфала Ю. Інформаційне забезпечення комплектування документно-інформаційними ресурсами бібліотеки ВНЗ / Ю. Подуфало, І.Рябець // Вісник Книжкової палати. - 2016. - №2. - С. 26-28.

У статті проаналізовано особливості інформаційного забезпечення комплектування документно-інформаційними ресурсами на прикладі діяльності Наукової бібліотеки Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Поліщук А. А. Використання ІКТ в роботі шкільної бібліотеки / А.А.Поліщук // Шкіл. бібліотекар. – 2016. - №1. – С. 3-6.

Досвід роботи бібліотекаря гімназії ім. Г.О. Готовчиця, смт Брусилів, Житомирська область.

Проекти УБА // Шкіл. б-ка. – 2016. - №1. – С. 20-21.

Представлено проекти для бібліотекарів, дорослих та дітей, які ініційовані та підтримані Українською бібліотечною асоціацією. Колектив журналу пропонує скористатися корисними посиланнями – адресами блогів районних бібліотек України.

Романуха З. Термінологія бібліографічного інформування / З. Романуха, Г. Швецова-Водка // Бібл. вісник. - 2016. - №1. - С. 46-51.

У статті розглянуто терміни, що застосовуються для позначення бібліографічного інформування споживачів як одного з видів бібліографічного обслуговування. Особлива увага приділена термінам, що позначають види і форми бібліографічного інформування, зокрема в умовах впровадження електронних технологій. Запропоновано багатоаспектну фасетну класифікацію інформаційних послуг, які надаються сучасними бібліотеками в режимі бібліографічного інформування.

Роскіна Т. Супервізія миколаївських бібліотек у медіаосвітньому напрямі / Т. Роскіна // Від медіаграмотності до медіакультури: стратегії,

проблеми, перспективи: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. / за ред. А.Б. Веліховської та ін. – Миколаїв: ОІППО, 2016. – С. 91-95.

У статті представлено досвід роботи бібліотек Миколаївщини по розробці координаційного плану проведення медіазанять із різними категоріями користувачів, батьками, учнями, бібліотекарями, вчителями.

Рубан А. Формування та використання інформаційних ресурсів у бібліотеках України: огляд видань 2010-2014 років /А. Рубан // Вісник Книжкової палати. - 2016. - №1. - С.26-33.

У статті проаналізовано документопотік з питань формування та використання інформаційних ресурсів у бібліотеках України за останні п'ять років. Досліджено тематичну структуру публікацій; визначено авторів і організації, які зробили внесок у розроблення питання роботи з інформаційними ресурсами.

Сацик В. Прогноз діяльності бібліотек / В. Сацик // Шкіл. б-ка. – 2016. - №1. – С. 30-31.

Міжнародне дослідження «Доповідь НМСГоризонт: Бібліотека – 2015», визначило ключові тренди і прогнози щодо розвитку бібліотечних технологій, які знайдуть своє практичне застосування найближчим часом та в середньо- і довгостроковій перспективі в бібліотеках як освітніх, так і наукових закладах. Кожна представлена позиція в документі була вивчена, проаналізована в контексті її потенційного модернізаційного впливу на бібліотечну справу.

Сидорова О. Буктрейлер – один з дієвих засобів підвищення статусу читання: [методичні рекомендації] / О. Сидорова, С. Шкурко // ШБІЦ (Бібліотечна робота). – 2016. - №5. – С. 40-41.

Ткачук Л. Веб-технології в технологічному процесі обслуговування користувачів бібліотек / Л. Ткачук // Вісник Книжкової палати. - 2016. - №2. - С. 23-25.

Досліджено технологічний процес обслуговування користувачів бібліотек в умовах застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, зорієнтованих на мережу Інтернет. Проаналізовано рівень використання веб-технологій на сайтах обласних універсальних наукових бібліотек України.

Туровська Л. Інформаційно-комунікаційна діяльність НБУ у системі бібліотечного обслуговування: [досвід роботи] / Л. Туровська // Вісник Книжкової палати. - 2016. - №3. - С. 42-43.

Черниш Н. Українські електронні енциклопедії як складова національного інформаційного простору / Н. Черниш // Вісник Книжкової палати. - 2016. - №2. - С. 29-34.

Викладено відомості про наповнення інтернет-мережі українськими електронними енциклопедичними виданнями - як онлайн-версіями, так і цифровими копіями і електронними версіями друківаних праць. Проаналізовано тематико-типологічні риси популярних українських електронних енциклопедій та сформульовано пропозиції щодо удосконалення їхньої структури, поліпшення контенту, ширшого використання мультимедіа.

Шекера П. Комплексний підхід до створення ретроспективного електронного каталогу журналів та продовжуваних видань НБУВ / П. Шекера, І. Хандошко // Вісник Книжкової палати. - 2016. - №3. - С. 27-30.

У статті здійснено ретроспективний аналіз журналів і продовжуваних видань, що надходили до найбільшої книгозбірні України. Проаналізовано проблеми, які виникають під час внесення бібліографічних записів до електронного каталогу. Визначено основні критерії для створення ретроспективного е-каталогу журналів та продовжуваних видань.

Ресурси бібліотек зарубіжних країн

Долотова О. Турція: от електронної бібліотеки к електронному государству / О. Долотова // Бібл. вісник. – 2015. - №6. – С. 28-32.

У статті аналізується розвиток електронних інформаційних систем Турції, їх використання у роботі органів державного управління, університетів, шкіл, бібліотек. Розкривається співпраця провідних турецьких книгозбірень з

Міжнародною коаліцією бібліотечних консорціумів з питань формування та розвитку національних наукових баз даних.

Лаптева Л. Бібліотеки майбутнього, які існують сьогодні / Л. Лаптева // Шкіл. б-ка. – 2016. - №2. – С. 22-24.

Автор пропонує ТОП-10 бібліотек майбутнього, які функціонують сьогодні у деяких країнах світу. Ці бібліотеки стали архітектурними окрасами міст, у яких вони знаходяться. Кожна бібліотека має свої архітектурні особливості.

Стрішенець Н. Міжнародний стандарт каталогізації «Опис та доступ до ресурсу» («Resource Description and Access»): особливості впровадження / Н. Стрішенець // Бібл. вісник. - 2016. - №1. - С. 41-45.

У статті розкриваються особливості нового міжнародного стандарту «Опис та доступ до ресурсу», призначеного для електронного середовища. Аналізується його термінологія, структура, стан упровадження у бібліотеках світу.

Філімончук Л. Інформаційні центри та бібліотеки-депозитарії ООН в Ісламській Республіці Іран / Л. Філімончук // Бібл. планета. – 2015. - №6. – С. 33-37.

У статті висвітлюються ставлення. розвиток інформаційних центрів та бібліотек-депозитаріїв Організації Об'єднаних Націй в Ісламській Республіці Іран.

Халецька Л. П. Цифрове збереження електронних документів на прикладі діяльності Національної бібліотеки Франції / Л. П. Халецька // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. - 2015. - №4. – С. 26-34.

У статті висвітлена документальна політика електронної бібліотеки Франції, характеризується процес створення та сучасний етап розвитку електронної бібліотеки Gallica, розглядається система довготривалого збереження цифрових ресурсів SPAR, зокрема базові принципи її створення та функціонування, методи та стратегії збереження електронних документів, файли та формати, можливості цифрового співробітництва.

